

Okruhy na štátne skúšky
študijný program Politológia / študijný odbor Politické vedy – bakalársky
stupeň
pre akad. rok 2022/2023

Teória politiky a politických systémov

1. Politológia ako veda, proces konštituovania politickej vedy, objekt, predmet politológie. Pojem politika.
2. Štát. Vznik štátu a teórie vzniku štátu. Funkcie a charakteristiky štátu. Deľba moci v štáte.
3. Sústava najvyšších štátnych orgánov (podľa Ústavy SR): NR SR, prezident SR, vláda SR.
4. Demokracia a jej formy. Pojem ľud.
5. Nedemokratické režimy (totalitárny a autoritársky režim).
6. Politické strany. Vznik, podstata a funkcie politických strán. Nátlakové skupiny v politike.
7. Voľby, volebné systémy, volebné právo.
8. Parlamenty a bikameralizmus, legislatívny proces.
9. Federalizmus a konfederácia
10. Politické ideológie - definícia, základné funkcie.
11. Liberalizmus, hlavné znaky, historické smery.
12. Konzervativizmus, hlavné znaky, historické smery.
13. Socializmus, historický vývoj, základné princípy.

Komparatívna politológia

1. Prezidentské a parlamentné vládne systémy - charakteristika a komparácia
2. Volebné systémy - typológia a odlišnosti jednotlivých typov
3. Politický systém Spojeného kráľovstva Veľkej Británie
4. Politický systém v Nemecku
5. Direktoriálny vládny systém vo Švajčiarsku
6. Politický systém v Taliansku
7. Poloprezidentský systém vo Francúzsku
8. Prezidentský systém v USA - voľby, postavenie a kompetencie prezidenta v USA
9. Legislatívna a súdna moc v USA
10. Komparácia bikameralizmu (Veľkej Británie a USA)
11. Komparácia systému viacerých politických strán (Nemecko, Rusko, Švajčiarsko, Taliansko, Ukrajina)
12. Politický systém v Ruskej federácii
13. Politický systém Ukrajiny

Verejná správa – História a súčasnosť

1. Dejiny verejnej správy od vzniku Uhorska po vládu posledných Arpádovcov (osídľovanie územia Slovenska po páde Veľkej Moravy, politický vývoj a politická správa v Uhorsku, organizácia správy krajiny, mestské a obecné práva, vlastníctvo pôdy).
2. Vývoj verejnej správy a dejín územia Slovenska od roku 1301 do roku 1526 (politický vývoj, vývoj verejnej správy za Anjouovcov, mestá a župy).
3. Osvietenský absolutizmus, jeho reformy a vývoj správy do roku 1848 (politický vývoj a reformy osvietenských panovníkov, zmeny v správe krajiny po osvietenských

reformách, metternichovský absolutizmus a počiatky slovenského národného obrodzenia).

4. Vývoj verejnej správy na Slovensku za predmníchovskej Československej republiky (vznik ČSR, politický systém ČSR a politický vývoj, vývoj verejnej správy, politické strany v Československu, národnostné pomery v štáte, boj za autonómiu Slovenska).

5. Dejiny Slovenska a vývoj verejnej správy v rokoch 1938 – 1945 (politický vývoj v štáte, ústava a štruktúra mocenských orgánov štátu, politické strany, československá emigrácia, domáci odboj a Slovenské národné povstanie).

6. Politický a hospodársky vývoj Slovenska v rokoch 1945 – 1948 (politický vývoj po oslobodení a organizácia správy, povolebný vývoj v Československu po roku 1946, udalosti z februára 1948).

7. Vývoj verejnej správy na Slovensku od februára 1948 do roku 1989 (zmeny vo verejnej správe po roku 1948, organizácia verejnej správy do roku 1960, zmeny a systém verejnej správy v rokoch 1960-1989, federatívne usporiadanie po roku 1968, politický systém).

8. Transformácia systému verejnej správy po roku 1989 (konštituovanie verejnej správy po roku 1989, vznik SR a jeho územnosprávne členenie, reformy štátnej správy a samosprávy, aktuálne reformy).

9. Verejná správa – úvodná charakteristika (definičné vymedzenie, systém a subsystémy verejnej správy, viacvýznamovosť pojmu verejná správa, správa súkromná a správa verejná, verejný sektor a verejný záujem, teória delby štátnej moci, verejná správa a občianska spoločnosť, predmet a funkcie verejnej správy, vzťah verejnej správy k iným vedným odborom, nedostatky verejného sektora).

10. Reforma a decentralizácia verejnej správy (teórie a stratégie reforiem verejnej správy, príčiny reforiem verejnej správy a vplyv typu štátu na jej charakter, reformy verejnej správy vo svete, podstata a formy decentralizácie verejnej správy, decentralizácia na Slovensku, komunálna reforma a subsidiarita).

11. Orgány územnej samosprávy na Slovensku – ich postavenie a pôsobnosť (zastupiteľstvá územných samosprávnych celkov – činnosť a pôsobnosť, práva a povinnosti poslanca MsZ a Z VÚC, obecné zastupiteľstvo, starosta obce a predseda samosprávneho kraja – právomoci a postavenie. Obecný úrad, resp. Úrad samosprávneho kraja, komisie pri MsZ, Z VÚC, výbory mestských častí, mestská rada, obecná rada, hlavný kontrolór, obecná polícia).

12. Vláda SR, ministerstvá SR, iné orgány ŠS v SR – pôsobnosť a právomoci (ako sa kreuje vláda, kto tvorí vládu, ako sa vláda uznáva a rozhoduje, aké má kompetencie, poradné orgány, aké druhy noriem vydáva vláda v SR a pod., organizácia ministerstva, pôsobnosť ministerstva, minister a jeho poradné orgány, okresné úrady – kompetencie, prednosta úradu).

Dejiny sociálno-politického myslenia

1. Platón: model ideálneho štátu.

2. Aristoteles: predstavy o štáte, spoločnosti a formách vlády.

3. Sociálno-politické myslenie obdobia helenizmu.

4. Aurelius Augustinus: prvá kresťanská politická teória.

5. Tomáš Akvinský: kresťanský aristotelizmus.

6. Niccolò Machiavelli: Veda o politike.

7. Utópie v renesancii.
8. Jean Bodin o suverenite štátu
9. Thomas Hobbes: Zmluvná koncepcia štátu.
10. John Locke: predstava o štáte a spoločnosti.
11. Francúzski osvietenci: Voltaire, Jean-Jacques Rousseau, Montesquie a ich prínos do sociálno-politického myslenia novoveku.
12. Immanuel Kant o štáte a spoločnosti.
13. G. W. Hegel: dejiny a moderný štát.
14. Alexis de Tocqueville – liberálna predstava o demokracii.
15. K.Marx: predstavy o spoločnosti, človeku a štáte.